

ГОЛОВНІ ГРІХИ І ПРОТИЛЕЖНІ ЇМ ЧЕСНОТИ

1. Обжерливість – поміркованість
2. Розпуста – ціломудреність
3. Грошоловство – жертвність
4. Смуток / уніє – радість у Святому Дусі
5. Гнів – довготерпелівість
6. Нудьга – бадьорість духу
7. Марнославство – смиренномудреність

ЩО ТАКЕ ЗАГАЛЬНА СПОВІДЬ?

Це сповідь, у якій повторюються усі сповіді або попередні численні сповіді. Можна сповідатися з усіх гріхів нашого життя або з гріхів, вчинених від останньої загальної сповіді. Її радиться при виборі нового стану, як, наприклад, вступаючи у стан подружній чи вибираючи життя, посвячене Богові. Також корисна в часі місії чи реколекцій, або в годину смерті. Загальна сповідь є необхідною, коли була одна чи більше неважних або святотатських (коли приховується гріх) і їх опісля не направлено. Сповідь є неважною, коли свідомо або з грубого недбальства не висповідатися з тяжкого гріха, або коли не було правдивого жалю чи сильної постанови поправи.

НАЗВА ТАЇНСТВА (ККЦ, 1423-1424)

Його названо таїнством Навернення, бо воно сакраментальним способом здійснює заклик Христа покаятися (Пор. Мр. 1,15.), повернутися до Отця (Пор. Лк. 15, 18.), від Якого людина віддалилася через гріх.

Його названо таїнством Покаяння, бо воно освячує особистий і церковний шлях до навернення, жалю і спокутування з боку грішного християнина.

Його названо таїнством Сповіді, бо виявлення, визнання гріхів перед священником є істотним елементом цього таїнства.

Його названо таїнством Прощення, бо через сакраментальне відпущення (розрішення) гріхів, дане священником, Бог надає тому, хто кається, прощення і мир.

Його названо таїнством Примирення, бо воно дає грішникові любов Бога, яка примирює: «Примиріться з Богом!» (2 Кор. 5,20). Той, хто живе милосердною любов'ю Бога, готовий відповідати на заклик Господа: «Піди, помирись перше з твоїм братом» (Мт. 5,24).

ХТО УСТАНОВИВ ЦЕ ТАЇНСТВО? (ККЦ, 1446)

Христос установив це таїнство Покаяння для всіх грішників у Своїй Церкві, насамперед для тих, хто після Хрещення впав у тяжкий гріх, утратив таким чином благодать Хрещення і завдав рани церковним стосункам.

Саме їм таїнство Покаяння дає нову можливість навернутися і віднайти благодать виправдання.

Отці Церкви вважають це таїнство «другою дошкою [порятунку] після розбиття корабля, яким є втрата благодаті».

ДЛЯ ЧОГО ТАЇНСТВО ПРИМИРЕННЯ ПІСЛЯ ХРЕЩЕННЯ? (ККЦ, 1425-1426)

«Ви обмились, ви освятились, ви оправдалися іменем Господа Ісуса Христа та Духом нашого Бога» (пор. 1 Кор. 6,11). Треба усвідомити собі велич Божого дару, який даний нам у таїнстві християнського втаємничення, щоб зрозуміти, наскільки гріх є чужим для того, хто «в Христа одягнувся» (Гал. 3,27). Сам Господь навчив нас молитися: «І прости нам гріхи наші» (Як. 11,4), пов'язуючи взаємне прощення наших образ із прощенням гріхів, яке дасть нам Бог.

Навернення до Христа, нове народження через Хрещення, дар Святого Духа, Тіло і Кров Христа, прийняті як пожива, зробили нас «святими й бездоганними перед Ним» (Еф. 1,4). Однак нове життя, прийняте в християнському втаємниченні, не усунуло немочі й слабкості людської природи, схильності до гріха, яку Традиція називає похиттю і яка залишається в охрещених, щоб вони утвердили себе в боротьбі за християнське життя за допомогою Христової благодаті. Цією боротьбою є подвиг навернення задля святості і вічного життя, до якого Господь не перестає нас закликати.

«Коли ж сповідаєшся, брате, то вже все скажи, усі рани душі відслони, усі мерзенні вчинки витягни наверх, хоч би вони десь на дні душі були закриті й від п'ятдесяти літ. А коли найдеш у своїй душі тяжкий гріх, коли найдеш гріх несповіданий, закритий зі страху чи зі стиду, то вже конечно поправ усі свої сповіді, скажи всьо, що лишень пам'ятаєш! Бо хто знає, чи ця твоя сповідь не буде послідною в твоєму житті! Не знати чи дочекаєшся літа, чи дійдеш Успення Богородиці.

Свята Церква радить, нагадує і просить причащатися і сповідатися бодай чотири рази в році, а приказує раз у рік. І хто того приказу не послухає, той тяжко грішить непослухом для Церкви і грішною байдужістю про своє спасення; той грішить проти самого себе; шкодить своїй душі; той поступає з своєю душею так, як чоловік, що давав би тілови трутину.

Чи не знаєш, що очищенням душі є покаяння? І що того покаяння потребує конечно душа? Чи не знаєш, що нерозкаянстю серця готовиш собі осудження в день Божого гніву – об'явлення справедливого суду Бога, що заплатить кожному по його ділам: добрим – вічним життям, а грішникам – гнівом і ярістю? Чому ж не користуєш з часу, як довго Боже милосердя кличе і запрошує тебе до покаяння? Чому ж не приступаєш до Престола благодаті, щоб одержати те милосердя? Попроси Господа Бога о дар покаяння, о дар доброї сповіді, о рішучу поправу життя і не переставай просити, аж випросиш собі те, чого тобі треба».

Із пастирського послання
Митрополита Андрея до вірних на Великий піст, 1942 р.

«Тож покайтеся і наверніться,
щоб ваші гріхи були стерті»
(Ді 3,19)

СВЯТЕ ТАЇНСТВО ПОКАЯННЯ

«Ті, що приступають до таїнства Покаяння, приймають від Божого милосердя прощення образи, яку вони Йому вчинили, а заодно примиряються з Церквою, яку поранили своїми гріхами і яка своєю любов'ю, прикладом, молитвами працює над їхнім наверненням».
(ККЦ, 1422)

Підготував і упорядкував о. Йосафат БОЙКО, ВС
Парафія Святих Кирила і Методія, УГКЦ
Згромадження Волоченого Слова
вул. Вербова, 32 – 76493 – Івано-Франківськ (Крихівці)
Тел.: +380 (342) 71-99-20
e-mail: josafatboyko@ive.org; www.pkm.if.ua

МОЛИТВИ ПЕРЕД СПОВІДДЮ

Молитва до Святого Духа

Царю Небесний, Утішителю, Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, Благий, душі наші.

Молитва до Пресвятої Богородиці

Велике є число моїх прогрішень, Богородице; до Тебе я прибігаю, Пречиста, потребуючи спасіння. Відвідай немічну мою душу, і моли Сина Твого і Бога нашого, щоб дав мені відпущення того зла, що я вчинив (-ла), єдина Благословенна.

СПОВІДЬ

Робимо на собі знак святого хреста і кажемо:

– Останній раз я сповідався (-лася) [кажемо коли]; не затаїв (-ла) ніякого гріха [а якщо затаїли, то тут визнаємо його]; зневажив (-ла) Бога такими гріхами...

Розказуємо всі свої гріхи, які пригадали, від попередньої доброї сповіді.

Відтак кажемо: Жалую з цілого серця, що я своїми гріхами зневажив (-ла) Бога, і постановляю виправитися.

Священик дає повчання і накладає покуту. Відтак розриває нас від гріхів, а ми, трічі хрестячись, молимося зі щирим жалем митареву молитву:

Боже, милостивий будь мені, грішному (-ій).

Боже, очисти гріхи мої і помилуй мене.

Без числа нагрішив (-ла) я, Господи, прости мені.

Після того, як священик розривив нас від гріхів, ми робимо на собі знак святого хреста, і відходимо.

МОЛИТВИ ПІСЛЯ СПОВІДІ

Боже, Ти хочеш, щоб усі люди спаслися, тож вислухай молитву мою, і не відкидай сліз моїх, як марних; бо хто прийшов до Тебе плачучи, і не був скоро спасений? Хто кликав щиро, і не був скоро вислуханий? Тому, о Владико, вислухай і мене, що кличу до Тебе зі сльозами: прости мені великі мої гріхи, спаси мене, недостойного (-ну), бо Ти благий і чоловіколюбчець.

Молитва до Пресвятої Богородиці

Милосердя двері відкрий нам, благословенна Богородице, щоб, надіючись на Тебе, ми не загинули, але щоб ізбавилися Тобою від бід, Ти бо єси спасіння роду християнського.

ЗРАЗОК ДОБРОЇ СПОВІДІ

П'ять умов доброї сповіді

1. Зробити іспит совісті.
2. Збудити в собі жаль за гріхи.
3. Постановити виправитися.
4. Визнати гріхи перед священиком у сповіді.
5. Виконати покуту, яку дав священик.

Іспит совісті

Пригадуємо собі, коли ми останній раз сповідалися, чи відмовили (виконали) накладену покуту, чи не затаїли якогось гріха. Якщо так сталося, що затаїли гріх у попередній сповіді, то відразу треба сказати який гріх затаїли, а також при кожнім тяжкім грісі пригадуємо собі, скільки разів ми його вчинили. 10 Божих Заповідей нам можуть допомогти зробити добре іспит сумління, щоб краще змогли висповідатися. Тому уважно очима перечитуй всі запитання, і, якщо щось пригадуєш, то відразу скажи священику. Якщо ж щось не розумієш – запитай священика і він Тобі допоможе.

1: «Нехай не буде в тебе інших богів, окрім Мене»

Чи заперечували правди віри і викликали сумніви в інших? Стидалися відверто визнавати свою віру? Мовчали, коли хтось говорив проти Церкви і віри? Занедбували молитву зранку і ввечері? Неуважно молилися? Як поводитися у храмі під час богослужінь? Чи вірили у забобони, гороскопи, сні і магічну силу амулетів? Чи зверталися до ворожок, екстрасенсів? Зливали на віск, скидали вроки, ворожили? Чи носили або одягали сатанинську символіку? Чи брали участь у сатанинських обрядах? Викликали духів?

2: «Не вживай даремно імені Господа, Бога твого»

Чи вимовляли без пошани ім'я Бога або святих? Проклинали? Насміхалися з богопосвячених осіб та релігійних обрядів? Вживали святі слова до жартів? Нищили священні, церковні речі? Божилися?

3: «Пам'ятай день святих святкувати»

Чи пропускали Службу Божу у неділі і свята без поважної причини або лінивства? Як часто? Чи працювали тяжко у неділі чи свята без konieczної потреби? Спізнювалися на Службу Божу?

4: «Шануй батька твого і матір твою»

Чи зневажали своїх батьків, родичів, вчителів чи настоятелів, засмучували їх, були їм неслухняні, невдячні? Бажали їм злого, говорили зле про них, чинили їм кривду, не шанували їх? Чинили наперекір їхній волі? Насміхалися з них? Чи опускали молитву за них?

5: «Не вбивай»

Чи заподіяли комусь шкоду на здоров'ї, брали участь у бійці, розбуджували ненависть, бажали комусь зла, були мстиві? Давали комусь згіршення і намовляли до гріха? Вживали наркотики або давали їх комусь? Чи зловживали алкоголем? Скоїли аборт чи спричинилися до нього?

6 і 9: «Не чини перелюбу» «Не пожадай жінки ближнього твого»

Чи любувалися у нечистих думках, оглядали порнографію? Чи безсоромно одягалися? Говорили сороміцькі слова (матюки)? Чи учиняли безстыдні діла, самі чи з кимось? Учинили мастурбацію, гомосексуальні акти, мали статеві відносини поза подружжям? Чи мали статеві відносини до шлюбу? Були в товаристві з безсоромними людьми, вели нечисті розмови, жарти? Переглядали неморальні телепрограми? Читали неморальні книжки? Розбили комусь подружжя? Занедбували сповнення своїх подружніх обов'язків? Чи зраджували своїм чоловікові (дружині)?

7 і 10: «Не кради»; «Не пожадай нічого, що є власністю ближнього твого»

Чи крали щось? Ошукали когось? Брали легковажно в борг, витрачали гроші на непотрібні речі? Чи не перехували краденого? Зазрили комусь? Скривдили когось? Чи відшкодували вчинену шкоду, віддали позичену чи знайдену річ? Скоїли якусь несправедливість? Були жадібні до грошей і матеріальних речей?

8: «Не свідчи неправдиво на ближнього твого»

Чи говорили неправду, зводили наклепи? Чи очорнювали (звинувачували у поганих вчинках перед іншими когось невинного)? Підривали чийсь авторитет? Чи пліткували, розголошували чужі провини, хиби і невдачі? Виявляли чужі таємниці, ображали когось? Присягали неправдиво? Чи мали до когось упереджене ставлення?

ЦЕРКОВНІ ЗАПОВІДІ

Чи опускали молитву? Не дотримувалися посту? Опускали Великодню сповідь або святе Причастя? Брали участь у гучних забавах (нічні клуби, дискотеки) у забороненім часі (пости і загаліниці)? Читали злі книжки, часописи; давали їх читати іншим?

ГОЛОВНІ ГРІХИ

Чи були горді, зарозумілі? Понижували інших, чи вивищували себе? Зловживали вигідним становищем? Раділи з чийсь шкоди або нещастя? Чи їли й пили надміру? Гнівалися? Чи пробачали образи? Чи були лініві? Чи марнували час на непотрібні або грішні заняття?

ГРІХИ, ЩО КЛИЧУТЬ ДО НЕБА ПРО ПОМСТУ

Чи не вбили когось навмисно? Чи не вчинили содомського гріха? Чи не скривдили вдовицю, сироту або убогого? Чи не затримали заробітної плати?

ЧУЖІ ГРІХИ

Чи не спонукали когось до гріха? Чи не допомагали комусь в грісі? Чи не схвалювали чийогось гріха? Чи не змовчали на гріх?